

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ
з навчальної дисципліни „ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА”
підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
31 травня 2016 року
протокол № 10
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»**

1. Поняття і предмет загальної теорії держави і права, її місце в системі юридичних наук.
2. Методологія юридичної науки: філософський, загальнонауковий і спеціальний рівні. Формально-догматичний метод.
3. Поняття, ознаки і сутність держави.
4. Суверенітет держави, народу, нації: поняття і співвідношення.
5. Типологія держави: поняття, критерії, основні підходи. Історичні типи права.
6. Основні концепції (теорії) походження держави: загальна характеристика.
7. Договірна теорія походження держави: автори, основні положення, сучасне значення.
8. Марксистська теорія походження держави: автори, основні положення, сучасне значення.
9. Загальні закономірності виникнення держави. Азіатський та європейський способи виникнення держави.
10. Поняття і класифікація функцій держави.
11. Внутрішні функції держави.
12. Зовнішні функції держави.
13. Правові форми і методи здійснення функцій держави.
14. Поняття і структура форми держави.
15. Форма державного правління: загальна характеристика.
16. Республіка як форма правління: поняття і види. Нетипові види республік.
17. Парламентська республіка: характер виборів, підзвітність уряду, механізм стримувань і противаг.
18. Президентська республіка: характер виборів, підзвітність уряду, механізм стримувань і противаг.
19. Парламентсько-президентська республіка: характер виборів, підзвітність уряду, механізм стримувань і противаг.
20. Монархія як форма правління: поняття і види. Нетипові види монархій.
21. Форма державного устрою: загальна характеристика.
22. Унітарна держава як форма державного устрою.
23. Федерація як форма державного устрою.
24. Політичний (державний) режим: загальна характеристика.
25. Види антидемократичних політичних режимів та їх характеристика.
26. Поняття, форми та інститути демократії.
27. Принципи і функції демократії. Недоліки демократії.
28. Поняття і структура механізму держави.
29. Державний апарат, принципи його організації та діяльності.
30. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Принцип поділу влади та його конституційне втілення в Україні.
31. Поняття, структура і функції громадянського суспільства. Типи співвідношення держави і громадянського суспільства.
32. Поняття і структура політичної системи суспільства.
33. Партії в політичній системі суспільства.
34. Держава в політичній системі суспільства.
35. Поняття і ознаки правової держави.

36. Поняття і ознаки соціальної держави.
37. Право: поняття і сутнісні ознаки. Загальносоціальне та юридичне право.
38. Функції права та його соціальна цінність.
39. Поняття і значення праворозуміння. Головні підходи до праворозуміння.
40. Теорія природного права.
41. Юридичний позитивізм і нормативізм.
42. Сучасні підходи до розуміння права. Посткласична парадигма у теоретичному правознавстві.
43. Закономірності і теорії виникнення права.
44. Соціальні норми первіснообщинного ладу та їх відмінність від правових норм.
45. Поняття і класифікація принципів права.
46. Юридичні принципи права.
47. Верховенство права: поняття, зміст і шляхи забезпечення в Україні.
48. Поняття соціальної норми: сутність, ознаки, класифікація. Правові норми в системі соціальних норм.
49. Право і мораль: поняття і співвідношення.
50. Поняття, ознаки і структура норми права.
51. Диспозиція в структурі норми права. Види диспозицій.
52. Гіпотеза в структурі норми права. Види гіпотез.
53. Санкція в структурі норми права. Види санкцій.
54. Поняття і види норм права. Спеціалізовані норми права.
55. Співвідношення норми права і статті нормативно-правового акта.
56. Джерела (форми) права: поняття, види та співвідношення в сучасних системах права.
57. Нормативний акт як джерело права: поняття та особливості використання в сучасних системах права.
58. Правовий прецедент як джерело права: поняття та особливості використання в сучасних системах права.
59. Поняття, ознаки і види законів, їх місце в системі джерел права України.
60. Поняття і види конституцій, їх місце в системі законодавства.
61. Підзаконний нормативно-правовий акт: поняття, види, юридичні властивості.
62. Дія нормативно-правових актів.
63. Правова система, система права і система законодавства: співвідношення понять.
64. Поняття і структура системи права.
65. Галузі права: поняття, види, місце в системі права. Правовий режим.
66. Інститути права: поняття, види, місце в системі права.
67. Матеріальне та процесуальне право.
68. Публічне та приватне право.
69. Предмет і метод правового регулювання.
70. Вертикальна структура системи законодавства.
71. Горизонтальна структура системи законодавства.
72. Співвідношення між нормами міжнародного та національного права.
73. Поняття і етапи правоутворення.
74. Правотворчість: поняття, функції, принципи, види.
75. Стадії створення нормативно-правових актів.
76. Законодавча техніка. Юридичні терміни.
77. Систематизація нормативно-правового матеріалу: поняття і види.

78. Правовідносини: ознаки, види, підстави виникнення.
79. Поняття і структура правових відносин.
80. Суб'єкти правових відносин. Правосуб'єктність.
81. Суб'єктивні права, правомочності та юридичні обов'язки суб'єктів права.
82. Поняття і види об'єктів правових відносин.
83. Юридичні факти: поняття і види. Фактичний склад. Презумпції. Юридичні фікції.
84. Поняття, ознаки і види правової поведінки.
85. Поняття, ознаки і види правомірної поведінки.
86. Поняття, склад і види правопорушень.
87. Юридична відповідальність: поняття, підстави, види.
88. Загальні принципи, мета і функції юридичної відповідальності.
89. Поняття і форми реалізації правових норм.
90. Застосування норм права як особлива форма його реалізації.
91. Стадії застосування норм права. Основні вимоги правильного застосування нормативних приписів.
92. Акти правозастосування: поняття, властивості, види.
93. Прогалини в праві, способи їх подолання і усунення.
94. Колізії в праві, способи їх подолання і усунення.
95. Поняття і способи тлумачення норм права.
96. Поняття і види тлумачення норм права.
97. Інтерпретаційно-правові акти: поняття, юридичні властивості, види.
98. Тлумачення норм права за обсягом їх правового змісту.
99. Поняття і функції законності.
100. Правопорядок: поняття, зміст та шляхи зміцнення в Україні.
101. Співвідношення права, законності і правопорядку. Громадський порядок і правопорядок.
102. Гарантії законності та правопорядку.
103. Поняття і функції правосвідомості.
104. Структура правосвідомості.
105. Види правосвідомості.
106. Проблема співвідношення правосвідомості та права.
107. Правова культура: поняття та структура.
108. Поняття і види деформацій правосвідомості.
109. Правовий нігілізм: поняття, причини виникнення і шляхи подолання.
110. Поняття правового регулювання. Правовий вплив.
111. Способи, методи і типи правового регулювання. Правовий режим.
112. Види правового регулювання.
113. Механізм правового регулювання: поняття і структура.
114. Ефективність правового регулювання.
115. Поняття і структура правової системи. Правова сім'я.
116. Класифікація правових систем.
117. Романо-германська правова сім'я: загальна характеристика.
118. Англосаксонська правова сім'я: загальна характеристика.
119. Сім'я релігійного права: загальна характеристика.
120. Мусульманське право: загальна характеристика.